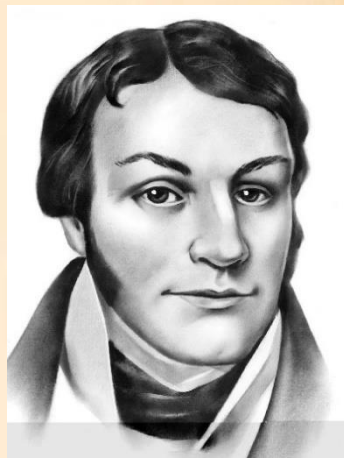


**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені Г.С. СКОВОРОДИ**

**Український мовно-літературний факультет
імені Г.Ф. Квітки-Основ'яненка**

**Кафедра зарубіжної літератури та слов'янських мов
імені професора Михайла Гетманця**



**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ
ФІЛОЛОГІЧНИХ НАУК**

**МАТЕРІАЛИ
СТУДЕНТСЬКОЇ НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ,
ПРИСВЯЧЕНОЇ 245-РІЧЧЮ З ДНЯ НАРОДЖЕННЯ
ГРИГОРІЯ ФЕДОРОВИЧА КВІТКИ-ОСНОВ'ЯНЕНКА**

(22 листопада 2023 року)

Харків – 2023



<i>Прасова Ірина</i>	
Поняття «граничність» у гуманітарному полі знань	31
<i>Рудницька Анна</i>	
Синтаксичні функції інфінітива: сучасні тенденції їх розмежування.....	34
<i>Самоха Анна</i>	
Порівняльний аналіз змісту понять Justice і Справедливість у англійській і українській мовах	36
<i>Снігурова Ірина</i>	
Мова – душа народу (концептуальні засади фразеологічного словника)	39
<i>Соломоненко Дар'я</i>	
Поняття сленгу у сучасній українській соціолінгвістиці.....	41
<i>Федіна Альона</i>	
The impact of using games at English lessons on students' motivation and interest in vocabulary learning	44
Актуальні проблеми сучасного літературознавства й методики вивчення літератури	
<i>Воропаєва Оксана</i>	
Специфіка викладання «химерної» прози в закладах середньої освіти (на прикладі повісті В. Дрозда «Ірій»)	46
<i>Галушкіна Марія</i>	
Образ головної героїні комедії Аристофана «Лісістрата».....	48
<i>Глущенко Марк</i>	
Роман Герберта Веллса «Машина часу» як соціальна антиутопія ...	51
<i>Данилішина Анна</i>	
Особливості комедії Бомарше «Севільський цирульник»: гендерний аспект.....	54

науковому – уточнюючу або комбінаційну (*метафора-порівняння, хвиля-частка*); у політичному та медійному – звернення до національної традиції (*дівчина-берегиня*); в художньому дискурсі біноми часто виконують кілька функцій одночасно. Тож перспективним вважаємо дискурсивне дослідження функціонування дефісних морфологічних біномів та поліномів. Потребує вивчення також когнітивне підґрунтя використання цих одиниць і виявлення тих мовних особливостей, що уможливлють їхню полідискурсивність й поліфункційність.

Література

1. Скоробогатова О.О. Морфологічні біноми в колядках і щедрівках. Матеріали III Міжнародної славістичної конференції, присвяченої пам'яті святих Кирила і Мефодія «Національні наукові традиції в слов'янському світі». Харків-Шумен. ХНПУ; ХІФТ.2023. С. 305–309.
2. Український правопис. Київ: Наукова думка, 2019. 392 с.
3. Knorozov Y.V. Selected Chapters from The Writing of the Maya Indians. Cambridge. Massachusetts, 1967.

УДК 811.161.2'37

*І.В. Прасова
Харків, ХНПУ імені Г.С. Сковороди
Наук. кер.: к. філол .н., доц. Н.В. Щербакова*

ПОНЯТТЯ «ГРАНИЧНІСТЬ» У ГУМАНІТАРНОМУ ПОЛІ ЗНАНЬ

Граничність у лінгвістиці відграє важливу роль та має широкий вжиток в українській та іноземних мовах.

Поняття «граничність» у гуманітарному полі знань розглядали як українські, так і зарубіжні науковці. Зокрема поняття «граничних» дієслів вивчали Т. Чубань, С. Левада, І. Купіна; «граничність як результат» розглядала Ю. Голоцукова; кратність у межах граничної дії вивчали О. Дерев'янка та А. Тронь. Серед зарубіжних науковців, які у своїх роботах досліджували поняття граничності, виділяємо Б. Комрі, Р. Дітріх, К. Тенніта інших.

Термін «граничність» К. Тенні визначає як «здатність будь-якої події мати визначене, чітко виражене, природне завершення в часі» [4, с. 135].

Для позначення граничності важливу роль відіграють граничні дієслова, які вказують на досягнення або перетинання певної границі, межі або стану («досягти», «закінчити», «здійснити»). «Граничні» дієслова, також відомі як дієслова видової пари, є особливим класом дієслів у багатьох мовах. Вони використовуються для вираження аспектуальної інформації, тобто способу організації часового характеру події в мові. «Граничні» дієслова визначаються тим, що вони можуть бути використані для вираження завершенної або незавершеної дії. Цей аспект мови часто відображається за допомогою афіксів або внутрішньої структури дієслова. Кожна мова та мовна система має власну специфіку, що дозволяє відділити «граничні» дієслова та фрази від «неграничних». Зокрема, існують мови, що чітко протиставляють граничні та неграничні дії, наприклад, за допомогою префіксів чи додатків (чеська, угорська, фінська мови) [3].

Поняття граничності безпосередньо пов'язано із категоріями часу та простору. Кожна подія та явище мають початкову та кінцеві точки, що пов'язані із часовим виміром. Для простору ж важливі місце й положення. Слід зазначити, що граничність у контексті часу і граничність у контексті простору суттєво відрізняються. Це пов'язано з тим, що граничність у просторі не потребує безпосереднього переходу до наступного, іншого предмета.

У філософській і культурологічній царині знання існує й поняття «граничної події», що запровадив К. Ясперс. Серед таких ситуацій можуть бути страждання, страх, смерть, провина, боротьба тощо. Загалом у філософії поняття «подія» включає в себе різноманітні тлумачення, але в основі – унікальність і неповторність. Тобто у філософії подія, особливо гранична, розглядається як відмінна від повсякденних рутинних подій і має важливе значення [2].

Граничність указує на те, де починаються та закінчуються межі певного культурного явища, де відбувається перехід від акцентованого до неприйнятого, від норми до анормованості. У свою чергу межі в культурному полі відображають обмеження та регулюють перетинання цих границь. Вони можуть бути формальними (законодавчі норми) або неформальними (традиції,

етикет). Граничність та межі в культурному полі можуть мати різні наслідки. Вони можуть відігравати роль у збереженні та підтримці культурної ідентичності й цінностей.

З іншого боку, вони також можуть обмежувати свободу виразу й створювати бар'єри для інновацій та змін. Динаміка граничності та меж у культурному полі є постійним процесом, який відбиває потреби та динаміку суспільства. Важливо враховувати, що сприйняття та інтерпретація граничності й меж у культурному полі можуть відрізнятися залежно від контексту, культурного досвіду та особистих переконань кожної людини.

Отже граничність широко використовується для позначення завершених дій та ситуацій у різних аспектах гуманітарних знань. А важливість самого феномену зумовлюється тим, що актуалізує всі грані людського буття в просторо-часовій і кількісно-якісній визначеності. Проте, незважаючи на наявність ґрунтовних досліджень, ми дійшли висновку, що поняття «граничність» залишається недостатньо вивченим.

Література

1. Купіна І.О. Теоретичні засади дослідження семантичного поля «граничність». URL:

<https://dspace.hnpu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/069a71f1-3208-4c49-a573-a6e76a48b646/content> (дата звернення: 05.11.2023).

2. Левада С. Соціально-філософські аспекти уточнення семантичного значення поняття «подія». *Збірник наукових праць студентів, аспірантів і молодих вчених «Молода наука-2011»*, Том 3. Запоріжжя, 2011. 358 с. URL: https://web.znu.edu.ua/NIS/2011/tom_3_.pdf#page=327 (дата звернення: 05.11.2023).

3. Чубань Т.В. Вивчення граничних і неграничних дієслів недоконаного виду у вищих навчальних закладах. *Збірник наукових праць «Педагогічні науки»*. Том 1, № 59 (2011). С. 334–338.

4. Tenny C.L. Aspectual Roles and the Syntax-Semantics Interface. Dordrecht: Kluwer Academic Publisher, 1994. 327 p.